

Studieplaneringshäfte för studerande på årskurs 1

läsåret 2026-2027

Lycka till med ditt studieval och
välkommen till lyceet den 17 augusti!

INNEHÅLL:

DAGS ATT GÖRA UPP DIN STUDIEPLAN!	3
VIKTIGA BEGREPP ATT KÄNNA TILL	3
DINA VAL.....	4
1. SVENSKA OCH LITTERATUR ELLER SVENSKA SOM ANDRASPRÅK	4
2. VAL AV OBLIGATORISKT SPRÅK	4
3. LÅNG ELLER KORT NIVÅ I MATEMATIK	5
4. VALFRIA STUDIEAVSNITT	5
STUDENTEXAMEN	6
DIGITALISERING & LÄROMATERIAL.....	6
STUDIEAVSNITT & MODULER	7
OBLIGATORISKA STUDIEAVSNITT/MODULER I ÅRSKURS 1	7
OBLIGATORISKA (OCH VALFRIA) STUDIEAVSNITT/MODULER I SPRÅK, ÅRSKURS 1	8
OBLIGATORISKA STUDIEAVSNITT/MODULER I MATEMATIK, ÅRSKURS 1	8
VALFRIA STUDIEAVSNITT/MODULER, ÅRSKURS 1	9
EXTERNA STUDIEAVSNITT	19
STUDIEUPPLÄGG ÅRSKURSVIS	20

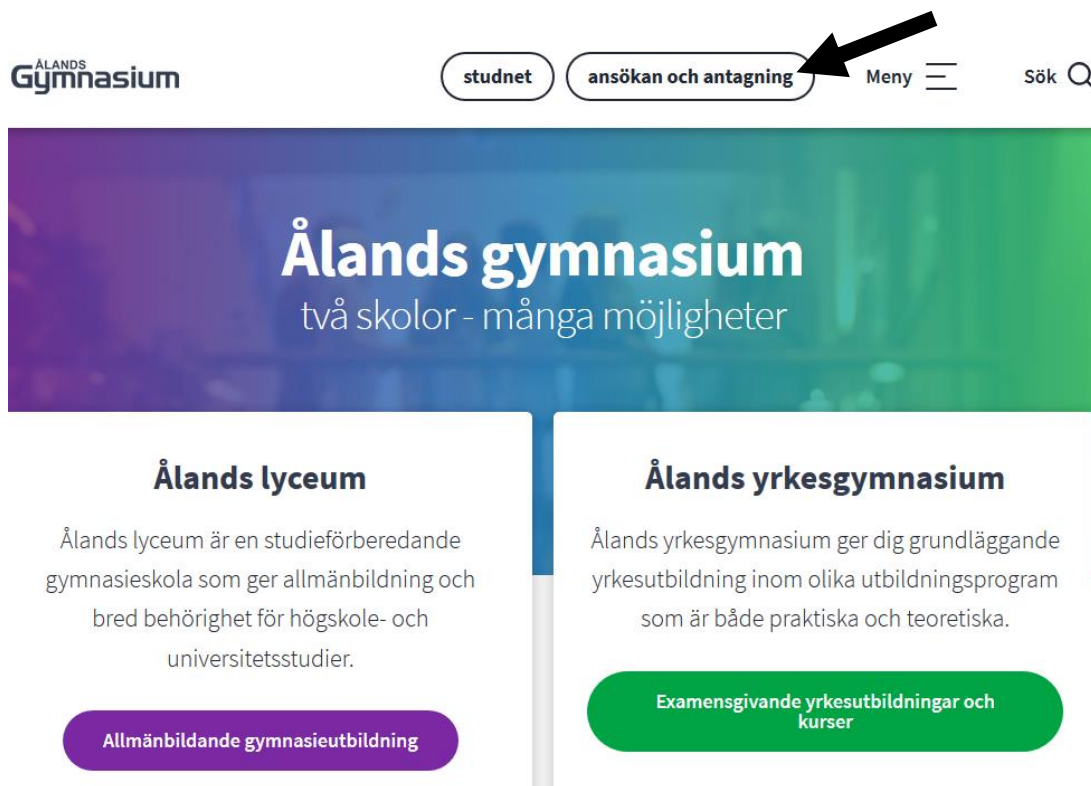
Dags att göra upp din studieplan!

Välkommen till Ålands lyceum!

I detta häfte hittar du information om dina studier i gymnasiets årskurs 1:

- Vilka ämnen läser jag?
- Vilket språk ska jag välja?
- Vilka studieavsnitt är obligatoriska och vilka är valfria?

Vi hoppas att du redan har bekantat dig med informationen i broschyren *Utbildning på Åland 2026-2027* som finns på vår webbplats www.gymnasium.ax/ansokan_och_antagning:

Viktiga begrepp att känna till

Den allmänbildande gymnasieutbildningen ordnas i studieavsnitt. Ett studieavsnitt kan bestå av ett eller flera ämnen och kan variera i omfattning.

- Studieavsnitt: Studieavsnitt byggs upp av moduler
- Modul: Alla ämnen är indelade i moduler som omfattar olika många studiepoäng (1-3 sp per modul)
- Studiepoäng (sp): Studiernas omfattning räknas i studiepoäng. För att avlägga gymnasieexamen ska du läsa minst 150 sp

Dina val

Då du inleder dina studier vid lyceet gör du upp en individuell studieplan. I studieplanen ingår såväl obligatoriska som valfria ämnen och studieavsnitt:

- De obligatoriska studieavsnitten är fördelade över tre år
- De valfria avsnitten väljer du själv enligt eget intresse inför varje nytt läsår

Nu inför årskurs 1 väljer du

1. Vilken lärokurs i svenska du kommer att avlägga.
2. Vilket obligatoriskt språk utöver engelska du kommer att läsa.
3. Vilken matematiknivå du kommer att avlägga.
4. Vilka valfria studieavsnitt du vill läsa under ditt första läsår.

1. Svenska och litteratur eller svenska som andraspråk

Du som har annan språkbakgrund än svenska eller finska kan välja lärokursen svenska som andraspråk istället för den modersmålsinriktade lärokursen svenska och litteratur. Om du är osäker vilken lärokurs du ska välja, prata med din svensklärare eller elevhandledare.

2. Val av obligatoriskt språk

Alla studerande vid Ålands lyceum måste förutom engelska läsa ett obligatoriskt främmande språk, antingen finska, franska, spanska eller tyska. Se tabellen på nästa sida för antal moduler per läsår.

Du kan läsa **finska** på tre olika nivåer:

- A-finska riktar sig till de studerande som har läst finska från årskurs 5 till årskurs 9 i grundskolan. Du har stort intresse för finska och/eller personlig kontakt med det finska språket. A-finska omfattar totalt tolv obligatoriska studiepoäng. Det första året läser du sex studiepoäng.
- B1-finska riktar sig till de studerande som fullföljt finska från årskurs 5 till årskurs 9 i grundskolan. B1-finska på lyceet omfattar totalt fjorton obligatoriska studiepoäng. Det första året läser du sex studiepoäng.
- B3-finska riktar sig till de studerande som har inga eller svaga kunskaper i finska. B3-finska på lyceet omfattar totalt sexton obligatoriska studiepoäng. Det första året läser du åtta studiepoäng. *Observera att B3-finska inte förbereder dig för att skriva studentprov i finska!*

Franska, spanska och tyska kan läsas som

- Nybörjarspråk eller fortsättningsspråk (B3-språk)

Om du inte har läst språket i grundskolan eller har ojämn kunskaper inleder du med modul 1. Om du har läst språket i grundskolan och vill fortsätta i gymnasiet är det din språklärare som rekommenderar vilken modul du ska inleda med. Antalet obligatoriska moduler kan alltså variera under det första året på lyceet, vilket framgår av tabellen på nästa sida.

Naturligtvis kan du välja att läsa fler språk än det obligatoriska!

- Välj mellan finska, franska, spanska och tyska som valfritt extra språk.

Det obligatoriska främmande språket:

Nivå	Årskurs 1	Årskurs 2	Årskurs 3	Valfria moduler
A-finska	Modul 1, 2, 3 (6 sp)	Modul 4, 5, 6 (6 sp)		Modul 7, 8 (4 sp)
B1-finska	Modul 1, 2, 3 (6 sp)	Modul 4, 5, 6 (6 sp)	Modul 7 (2 sp)	Modul 8, 9, 10 (6 sp)
B3-finska	Modul 1, 2, 3, 4 (8 sp)	Modul 5, 6, 7, 8 (8 sp)		Modul 9 (2 sp)
Franska för nybörjare: ¹ som fortsättningsspråk: ²	Modul 1, 2, 3 (6 sp) Modul 4, 5, 6 (6 sp)	Modul 4, 5, 6 (6 sp) Modul 7, 8 (4 sp)	Modul 7, 8 (4 sp)	Modul 9, 10, 11 (6 sp) Modul 9, 10, 11 (6 sp)
Spanska för nybörjare: ¹ som fortsättningsspråk: ²	Modul 1, 2, 3 (6 sp) Modul 4, 5, 6 (6 sp)	Modul 4, 5, 6 (6 sp) Modul 7, 8 (4 sp)	Modul 7, 8 (4 sp)	Modul 9, 10, 11 (6 sp) Modul 9, 10, 11 (6 sp)
Tyska för nybörjare: ¹ som fortsättningsspråk: ²	Modul 1, 2, 3 (6 sp) Modul 4, 5, 6, 7 (8 sp)	Modul 4, 5, 6, 7 (8 sp) Modul 8 (2 sp)	Modul 8 (2 sp)	Modul 9, 10, 11 (6 sp) Modul 9, 10, 11 (6 sp)

¹ Om du inte har läst franska, spanska eller tyska i grundskolan eller har ojämna kunskaper inleder du med modul 1.

² Du som har läst franska, spanska eller tyska i grundskolan: Om du har goda eller berömliga kunskaper är det lämpligt att börja med modul 4. Obs! Det är alltid din språklärare från högstadiet som rekommenderar lämplig modul för dig att börja i.

3. Lång eller kort nivå i matematik

Ämnet matematik finns på två nivåer, kort och lång. Om du har ett stort intresse för ämnet och gillar att fördjupa dig i matematiska och logiska problemlösningar rekommenderas den långa lärokursen. Om det naturvetenskapliga eller tekniska utbildningsområdet lockar i framtiden är det också naturligt att du väljer lång nivå i matematik från årskurs 1. Läs mer nedan!

4. Valfria studieavsnitt

Vad intresserar dig?

Här ges du möjlighet att välja helt fritt! Välj studieavsnitt i de läroämnena som väcker din nyfikenhet och som erbjuder dig möjlighet att fördjupa dina kunskaper och utveckla dina färdigheter. Det är dina intressen och eventuella framtidsplaner som avgör vilka valfria studieavsnitt du väljer. Läs mer om de olika ämnena och modulerna på sidan 9.

Observera gällande de naturvetenskapliga ämnena:

Högskoleutbildningar inom de naturvetenskapliga och tekniska områdena förutsätter tillräckliga kunskaper inom ämnena matematik, fysik, kemi och ibland även biologi från gymnasiet. Det innebär att du under din gymnasietid utöver att läsa lång matematik behöver välja valfria studieavsnitt i såväl fysik, kemi och/eller biologi. I årskurs 1 väljer du alltså FY3, FY4 och KE3.

Vidare studier inom naturvetenskap och teknik:

- Finland: Antagning till naturvetenskapliga och tekniska studier vid universitet och högskolor förutsätter fördjupade kunskaper inom ämnena matematik, fysik, kemi och ibland biologi. Antagning sker antingen på basen av studentprovsresultat (där ovannämnda ämnen ges stor tyngd) eller på basen av inträdesförhör som bygger på gymnasiets fördjupade studier inom dessa ämnen.
- Sverige: Till de naturvetenskapliga och tekniska högskoleutbildningarna i Sverige krävs vissa förkunskaper från gymnasiet. För att söka till dessa utbildningsområden och utbildningar måste du ha läst lång matematik i kombination med de valfria studieavsnitten i fysik och kemi samt ibland även biologi i gymnasiet.
- Exempel på yrken inom dessa områden: apotekare, farmaceut, biolog, biokemist, kemist, fysiker, geolog, läkare, veterinär, tandläkare, ingenjör, matematik-, fysik- och kemilärare på gymnasiet såväl som på låg- och högstadiet.

Om du är osäker på vad du ska välja, fråga dina lärare i matematik, fysik och kemi.

Studentexamen

Studerande vid Ålands lyceum avlägger den nationella studentexamen då de fullföljt sitt studieprogram och avlagt minst 150 studiepoäng.

Studentexamen avläggs genom att den studerande deltar i minst fem studentexamensprov:

- Provet i modersmål eller svenska som andra språk är obligatoriskt.
- Därutöver ska den studerande avlägga fyra studentprov från minst tre av följande ämnesgrupper: främmande språk, finska, matematik eller realämnen.
- Studentexamen ger allmän behörighet för vidare studier såväl nationellt som internationellt.

Dator och studiematerial

Vid Ålands lyceum använder vi ett flertal digitala verktyg och lärplattformar i undervisningen och de flesta läromedlen är digitala. Även studentexamensproven skrivs digitalt. Detta innebär att studerande i lyceet använder dator som sitt huvudsakliga arbetsredskap.

Ålands landskapsregering har i början av januari 2026 beslutat att alla som inleder studier vid lyceet till hösten kommer att erhålla en lånedator som ska användas under hela studietiden.

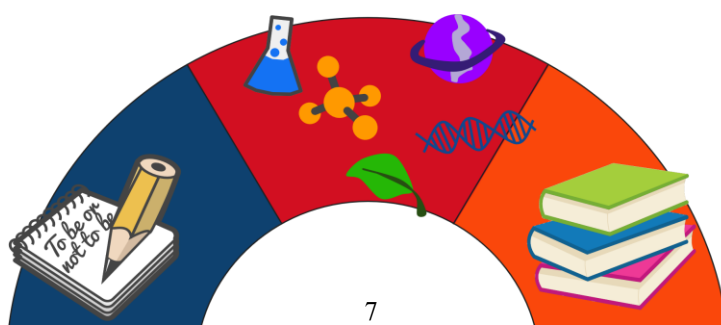
Studieavsnitt & moduler

Obligatoriska studieavsnitt/moduler i årskurs 1

Följande moduler och studieavsnitt är obligatoriska för alla. Du kan bekanta dig med modulbeskrivningarna för läroplan 2021 (studieavsnittens mål och innehåll mm.) på lyceets webbplats.

Ämne	Modulkod	Modul	Studiepoäng
SVENSKA OCH LITTERATUR / SVENSKA SOM ANDRASPRÅK	SV1/SVA1	Läs- och skrivprocessen	2 sp
	SV2-SV3/ SVA2-SVA3	Kommunikation och språklig medvetenhet	1+1 sp
	SV4/SVA4	Fiktions och fakta	2 sp
ENGELSKA	ENG1-ENG2	Språklig identitet och engelskan som globalt språk	1+3 sp
BIOLOGI	BI1	Livet och evolutionen	2 sp
GEOGRAFI	GE1	En värld i förändring	2 sp
FYSIK	FY1-FY2	Fysiken som naturvetenskap	1+1 sp
KEMI	KE1-KE2	Kemin som naturvetenskap	1+1 sp
FILOSOFI	FIL1	Introduktion i filosofiskt tänkande	2 sp
PSYKOLOGI	PSY1	Den aktiva och lärande människan	2 sp
HISTORIA	HI1	En europeisk världsbild växer fram	2 sp
	HI2	Människan i en föränderlig värld	2 sp
SAMHÄLLSKUNSKAP	SK1	Det finländska samhället	2 sp
RELIGION *	REL1	Religionen som fenomen – i judendomens, kristendomens och islams fotspår	2 sp
LIVSÅSKÅDNING *	LIV1	Jag och det goda livet	2 sp
HÄLSOKUNSKAP	HÄ1	Hälsan som resurs	2 sp
IDROTT	IDR1-IDR2	En lärande och aktiv studerande	2+2 sp
VÄLBEFINNANDE I STUDIERN	VIS1	Välbefinnande i studierna	2 sp
Obligatoriska moduler för alla:			38 sp

* Om du tillhör en evangelisk-luthersk församling läser du religion i gymnasiet. Om du är skriven i civilregistret eller tillhör ett annat religiöst samfund väljer du att läsa antingen religion eller livsåskådning.

Obligatoriska (eller valfria) studieavsnitt/moduler i språk, årskurs 1

Utöver engelska måste du läsa ett obligatoriskt främmande språk i gymnasiet. Du kan välja mellan finska, franska, spanska eller tyska. Finska kan läsas på olika nivåer och studierna i franska/spanska/tyska inleds från olika moduler beroende på eventuella förkunskaper. Läs mer om detta på sidan 4.

Utöver det obligatoriska språket kan du naturligtvis läsa valfria språk om du vill – välj bland alla språken nedan.

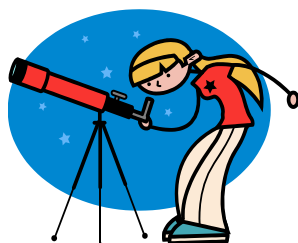
Ämne	Modulkod	Studiepoäng
FINSKA A-språk	FIA1-FIA3	6 sp
FINSKA B1- språk	FIF1-FIF3	6 sp
FINSKA B3- språk	FIN1-FIN4	8 sp
FRANSKA nybörjarspråk	FR1-FR3	6 sp
FRANSKA fortsättningsspråk	FR4-FR6	6 sp
SPANSKA nybörjarspråk	SP1-SP3	6 sp
SPANSKA fortsättningsspråk	SP4-SP6	6 sp
TYSKA nybörjarspråk	TY1-TY3	6 sp
TYSKA fortsättningsspråk	TY4-TY7	8 sp

Obligatoriska studieavsnitt/moduler i matematik, årskurs 1

Du väljer att läsa matematik på antingen lång eller kort nivå.

Ämne	Modulkod	Modul	Studiepoäng
LÅNG MATEMATIK	ML1	Tal och ekvationer	2 sp
	ML2	Funktioner och ekvationer 1	3 sp
	ML3	Geometri	2 sp
	ML9	Ekonomisk matematik	1 sp
KORT MATEMATIK	MK1	Tal och ekvationer	2 sp
	MK2	Uttryck och ekvationer	2 sp
	MK3	Geometri	2 sp

Valfria studieavsnitt, årskurs 1

Följande studieavsnitt är valfria, dvs. du väljer själv vad du vill läsa under ditt första år i lyceet. Läs beskrivningar noggrant eftersom ditt val är bindande och ditt schema konstrueras utgående från de studieavsnitt du väljer.

Om du är intresserad av högskolestudier inom det naturvetenskapliga eller tekniska området ska du välja såväl lång matematik som de valfria studieavsnitten i fysik (FY3, FY4) och kemi (KE3), se s. 5.

Ämne	Modulkod	Modul	Studiepoäng
SVENSKA OCH LITTE- RATUR/ SVENSKA SOM ANDRA- SPRÅK OBS: <i>Båda studieavsnitt riktar sig till studerande som anser sig behöva öva upp sin läs- och/eller skrivförmåga.</i> <i>Kontakta vår logoped Josefin Granholm-Glad för mer information: josefin.granholm- glad@ gymnasium.ax</i>	SV12 / SVA12	Stödkurs: Lästräning	2 sp
	Målen för studieavsnittet är att den studerande ska • bli medveten om sitt sätt att läsa och tillgodogöra sig olika slags texter • utveckla sin förmåga att läsa olika slags texter • utveckla sin läsförståelse • utveckla ett positivt förhållningssätt till läsning av såväl skönlitteratur som andra texter • fördjupa och utveckla sin förmåga att läsa och förstå olika texter analytiskt och kritiskt (multilitteracitet) • utveckla ett språk som stöder studierna och lärandet i alla läroämnen Centralt innehåll: • individuella lästest och läsprofiler • studiemetodik • lässtrategier • läsförståelseövningar och ordkunskap • diskussioner utgående från olika slags texter		
	SV13 / SVA13	Stödkurs: Skrivträning	2 sp
	Målen för studieavsnittet är att den studerande ska • behärska skrivprocessen som helhet • utveckla sin förmåga att producera texter som är enhetliga och logiska till innehåll, struktur, språk och stil • utveckla sin förmåga att utnyttja olika källmaterial i sitt eget skrivande • uppmuntras som skribent • öva sig att ge och ta emot respons Centralt innehåll: • uppgiftsanalys • genremedvetenhet och källkritik • skriva, referera och kommentera med källmaterial som underlag • skapa texthelheter • skriva olika typer av texter i process, kollaborativt och individuellt • skrivteknik, språkriktighet och ordkunskap		

Ämne	Modulkod	Modul	Studiepoäng
ENGELSKA	ENG9	Grundläggande muntlig kommunikation	2 sp
	De studerande utvecklar sin förmåga att förstå talad engelska och lär sig behärska engelska på ett ledigt sätt i muntlig kommunikation. Med hjälp av podcasts och filmklipp introduceras ämnen som de studerande diskuterar i par, grupper och helklass.		

Ämne	Modulkod	Modul	Studiepoäng
FYSIK	FY3	Energi och värme	2 sp
	I studieavsnittet undersöker den studerande termodynamiska system, flödet av energi mellan systemen och energiflödets effekter. Centrala innehåll anknyts exempelvis till energiproduktion, klimatförändring och till byggande. Studieavsnittet ger färdigheter i att delta i diskussioner och beslutsfattande gällande miljö och teknologi. Målen för studieavsnittet är att den studerande ska • fördjupa sin förståelse för energi som ett centralt begrepp i fysiken • kunna undersöka ett ämnes termodynamiska tillstånd och fenomen i anknytning till förändringar i aggregationstillstånd • kunna tillämpa termodynamikens begrepp och modeller då studerande granskar lösningar inom energiproduktion och medverkar i bygget av en hållbar framtid • identifiera energibalansens och värmefflödets betydelse i klimatförändringen. Centralt innehåll: • kraft som ett mått på styrkan hos en växelverkan • mekaniskt arbete • termodynamiskt system och tillståndsvariabler • temperatur, tryck och hydrostatiskt tryck • energins bevarande, inre energi, energiflöde och värmemängd • hur ett ämne värms upp och svalnar samt förändringar i aggregationstillstånd • värmeutvidgning • tillståndsförändringar hos gaser och tillståndsekvationen för en ideal gas		
	FY4	Kraft och rörelse	2 sp
	I studieavsnittet granskas likformig och föränderlig rörelse. I studieavsnittet blir den studerande förtrogen med begreppet kraft som en fundamental storhet som beskriver växelverkan mellan kroppar. Den studerande blir även insatt i hur Newtons II lag används då man tar fram en modell för hur en kraft påverkar förändringar i rörelsetillståndet. Energi och rörelsemängd granskas som centrala begrepp i mekaniken och som storheter vilka bevaras. Målen för studieavsnittet är att den studerande ska • genom experiment kunna undersöka fenomen i anknytning till kraft och rörelse • kunna producera och analysera grafiska framställningar av mätdata • förstå konserveringslagarnas betydelse i fysiken • känna till säkerhetsaspekter i anknytning till kraft och rörelse.		

Centralt innehåll:

- likformig och likformigt accelererad rätlinjig rörelse
- växelverkan mellan kroppar och kraft samt Newtons lagar
- krafterns sammanlagda verkan, kraftdiagram och rörelseekvationen
- tyngd och friktion
- rörelseenergi, potentiell energi och mekanisk energi
- den mekaniska energins bevarande och mekanikens energiprincip
- rörelsemängd, impuls, rörelsemängdens bevarande och endimensionella kollisioner

Ämne	Modulkod	Modul	Studiepoäng
KEMI	KE3	Molekyler och modeller	2 sp
I studieavsnittet undersöks kolföreningar, deras struktur och egenskaper. Informations- och kommunikationsteknik används då den studerande gör modeller av molekyler. Betydelsen av kolföreningarnas kemi för den studerandes eget liv granskas med tanke på välbefinnande och hälsa. Målen för studieavsnittet är att den studerande ska • kunna använda och tillämpa information om kolföreningar i vardagliga fenomen • kunna tillämpa begreppen substansmängd och koncentration • kunna undersöka kolföreningar experimentellt och genom att använda olika modeller • förstå hur kunskap om kolföreningar byggs upp genom experimentellt arbete och genom att skapa modeller i anknytning till experimenten • kunna använda informations- och kommunikationsteknik för att skapa modeller. Centralt innehåll: • framställning och utspädning av en lösning samt anpassning av en standardlinje för att bestämma haltnmätt • funktionella grupper för kolväten och kolets syre- och kväveföreningar samt grunderna i hur dessa namnges • oxidation och reduktion hos kolets syreföreningar • modeller av kolföreningars struktur och förklaring av egenskaperna med hjälp av strukturen • bestämning av empirisk formel och molekylformel genom beräkning och strukturisomeri			

Ämne	Modulkod	Modul	Studiepoäng
GEOGRAFI	GE3	En gemensam värld	2 sp
Studieavsnittet behandlar humangeografiska fenomen och fördjupar den studerandes kunskap om regionala drag och växelverkan i den mänskliga verksamheten. Centrala infallsvinklar är analys av de möjligheter som naturresurserna och miljön erbjuder med tanke på mänsklig verksamhet, ansvar och miljöns välbefinnande. Alla teman behandlas ur			

ett regionalt perspektiv. I samband med de olika temana behandlas även risker, problem och positiv utveckling som anknyter till dem.

Målen för studieavsnittet är att den studerande ska

- kunna använda centrala humangeografiska begrepp och ortnamn på ett ändamålsenligt sätt
- känna till olika kulturella drag och uppskatta deras mångfald samt ta i beaktande de mänskliga rättigheterna i sin verksamhet
- kunna söka, analysera, tolka, bedöma och presentera humangeografisk information med hjälp av geomedia
- kunna beskriva och analysera de regionala dragen i mänsklig verksamhet och beroendeförhållanden mellan natur och miljö på olika regionala nivåer
- kunna analysera naturresurserna och miljöns möjligheter och deras inverkan på den mänskliga verksamheten samt jämföra olika områden
- med hjälp av exempel kunna analysera orsakerna till risker som rör mänskligheten och miljörelaterade risker samt bedöma deras följder och känna igen på vilka sätt de kan stävjas eller lindras på olika områden
- förstå betydelsen av humangeografisk kunskap i samhället, i människornas vardag och i den egna verksamheten.

Centralt innehåll:

- Humangeografiskt tänkande
- Befolkning, bosättning och kulturer
- Städer och urbanisering
- Produktionens regionala drag och hållbar användning av naturresurser
- Mobilitet, tjänster och växelverkan
- Regional spridning av innovationer

Ämne	Modulkod	Modul	Studiepoäng
PSYKOLOGI	PSY3	Människan som informationsbearbetare	2 sp
	Målen för studieavsnittet är att den studerande ska • känna till de allmänna principerna som styr kognitiv aktivitet och kunna tillämpa dem för att undersöka kognitiva fenomen • kunna förklara hur varseblivning, uppmärksamhet och minne står i förbindelse med människans övriga informationsbearbetning • förstå språkets betydelse för människans aktivitet • förstå den kognitiva aktiviteten bakom beslutsfattande • kunna identifiera några av de vanligaste kognitiva störningarna • förstå plasticitetens betydelse och huvudprinciperna för de neurala nätverkens funktion som grund för psykisk aktivitet • kunna beskriva hjärnans aktivitet i samband med varseblivning, uppmärksamhet, minne och språkliga funktioner • kunna planera och presentera en enkel experimentell undersökning och bedöma metodens styrkor och svagheter. Centralt innehåll: • Allmänna principer för informationsbearbetning • Varseblivning och uppmärksamhet • Minne • Språk • Beslutsfattande • Hjärnans struktur och neurala funktion • Forskningsmetoder inom kognitiv psykologi och neuropsykologi		

Ämne	Modulkod	Modul	Studiepoäng
HISTORIA	HI7	Kulturernas uppkomst	2 sp
Målen för studieavsnittet är att den studerande ska • kunna beskriva hur beroende människan och naturen är av varandra och att en bärkraftig utveckling förutsätter att människan lever i samklang med naturen • ha kunskap om hur människan historiskt brukat naturresurserna som utkomstkälla och hur detta inverkat på miljön och samhällsstrukturen • kunna analysera produktionsekonomin utvecklingsmöjligheter och hur produktionsekonomin in-verkar på människan sätt att leva • känna till huvuddragen i befolkningstillväxten och vilka faktorer som bidragit till ökad tillväxt • kunna producera historisk information självständigt eller i grupp genom att använda mångsidiga, kritiskt granskade källor. Centralt innehåll: • de första människorna och fångstkulturernas utveckling • jordbruket, arbetsfördelningen och kulturens uppkomst • kulturerna i de stora floddalarna • medelhavets ekonomiska sfär och samhällena under antiken • historieforskning, forskningsmetoder och användning av källor			

Ämne	Modulkod	Modul	Studiepoäng
LIVS-ÅSKÅDNING	LIV3	Kulturer	2 sp
Målen för studieavsnittet är att den studerande ska • förstå kulturens betydelse för mänskligheten och den egna livsåskådningen och få verktyg för att utveckla en positiv kulturell identitet • kunna använda begrepp inom kulturforskning och bilda sig en egen välgrundad åsikt i frågor som gäller kulturer • förstå att kulturer interagerar med varandra och att ingen kultur har utvecklats utan yttre influenser på de kulturella särdragen, såsom livsstil, språk, teknologi och olika övertygelser • uppfatta finskhet som en kontinuitet som utvecklas och förändras genom historien och som omfattar såväl yttre influenser som inre mångfald och minoritetskulturer • kunna förstå olika livsåskådnings- och identitetsrelaterade val och beslut samt se den kulturella mångfalden i världen som en rikedom och försvara jämlik behandling av alla kulturer • känna igen hatretorik och kunna skilja den från ansvarsfull yttrandefrihet. Centralt innehåll: • begreppet kultur och kulturens betydelse, olika kulturella klassificeringar och sätt att ta del av kultur, kultur som meningsbaserad mänsklig verksamhet, olika teorier om kulturers utveckling och förhållande till varandra, etnocentrism och kulturel relativism • grunderna i kulturforskning: respondentens och forskarens perspektiv, fältarbete, etnografi, enkät, intervju • kulturarvet: olika seder och bruk, kulturellt självuttryck, kulturens inverkan på individens världsbild och livsåskådning, Unescos världsarvskonvention • den finländska kulturens och identitetspolitikens historiska utveckling, mångfald och minoritetskulturer i Finland			

- växelverkan mellan kulturer och civilisationer samt monokulturalismens omöjlighet: kulturell mångfald och global kultur samt deras olika inverkningar på åskådningar och samhällen
- etnicitet, rasism och annan diskriminering samt ömsesidig respekt och jämlikhet i olika kulturer i ett historiskt perspektiv

Ämne	Modulkod	Modul	Studiepoäng
HÄLSA OCH IDROTT	HIDR1	Rörelseapparaten och idrottsskador	2 sp
	I studieavsnittet får de studerande kunskap i kroppens anatomi och fysiologi för att bättre förstå sin egen kropp och dess funktion. Genom både teoretiska och praktiska moment ges de studerande möjlighet att lära sig mer om framförallt rörelseapparaten men också hur man förebygger, behandlar och rehabiliterar olika idrottsskador. Målen för studieavsnittet är att den studerande ska • få grundläggande kunskaper i anatomi och fysiologi • förstå rörelseapparatus uppbyggnad • få kunskap om olika idrottsskador • lära sig behandla och rehabilitera idrottsskador. Centralt innehåll: • rörelseapparatus anatomi och fysiologi • idrottsskador		
	HIDR2	Kost och kondition	2 sp
	<u>Rekommenderade förkunskaper:</u> HIDR1 Studieavsnittet består av två huvuddelar. Under studieavsnittets första del får de studerande kunskap om hur de syretransporterande organen är uppbyggda och hur de fungerar. I första delen ingår också utvärdering av olika konditionstester. I den andra delen av studieavsnittet får de studerande kunskap om kostens betydelse för hälsa och prestation. Målen för studieavsnittet är att den studerande ska • lära sig mer om de syretransporterande organens inverkan på vår kropp • få förståelse för konditionstesters betydelse för träningsupplägg och utvärdering • lära sig matsmältningsapparatus uppbyggnad och funktion • ges kunskap om kostens betydelse för hälsa och prestation. Centralt innehåll: • syretransporterande organ • prestation och hälsa • matsmältningsapparaten • näringslära för fysiskt aktiva		

Ämne	Modulkod	Modul	Studiepoäng
BILDKONST	BIK5	Teckning	2 sp
	Studieavsnittet är för studerande som vill utveckla sina färdigheter i teckning. Inom studieavsnittet arbetar de studerande med olika material och tekniker. Den studerande stärker och fördjupar sitt eget bilduttryck. Målen för studieavsnittet är att den studerande ska • bredda sin kännedom om material, tekniker och metoder som används inom teckning • utveckla den egna visuella iakttagelse-och uttrycksförmågan och självständigt kunna tillämpa färdigheterna i sitt arbete • öka sin kunskap om tecknandet som uttrycksmedel och konst. Centralt innehåll: • teckning med olika material och tekniker; kol, blyerts, tusch, kritor osv. • bildens innehåll och uttryck; komposition med linje, yta, ljus, skugga, form och färg • olika metoder för att illusoriskt skapa rum och rörelse • olika metoder för att utveckla den egna konstnärliga processen • mångsidigt kreativt arbete med valbara motiv och digitalt tecknande		
	BIK6	Skulptur	2 sp
	Studieavsnittets innehåll är uppbyggt kring tredimensionellt arbete. De studerande får jobba med material och tekniker som är kännetecknande för skulpturen som konst. Studieavsnittet ger den studerande en inblick i hur skulpturkonsten utvecklats och förändrats historiskt. Den studerande bekantar sig med lokala skulpturer. Målen för studieavsnittet är att den studerande ska • utveckla sitt skulpturala tänkande genom att få erfarenhet av tredimensionellt arbete i varierande skulpturala tekniker och material • utforska sitt eget bilduttryck med skulpturala metoder • få ökade kunskaper i såväl samtidens som historiens skulpturkonst, i den egna närmiljön och globalt. Centralt innehåll: • olika uttryck, tekniker och material inom den tredimensionella bildkonsten, t.ex. lera, gips och papper • centrala begrepp i anknytning till det praktiska arbetet • övningar i att omsätta tankar och idéer i egna visuella uttryck		
	BIK8	Måleri	2 sp
	Studieavsnittet vänder sig till studerande som vill få bättre kännedom om måleriet som konst. I studieavsnittet får de studerande använda olika material och tekniker som används inom målarkonsten. De studerande får utveckla sitt eget bilduttryck inom ramen för givna teman och uppgifter. Studieavsnittet stärker den studerandes bildanalytiska förmåga.		

	Målen för studieavsnittet är att den studerande ska • få materialkunskap och grunder i användandet av olika tekniker för att kunna använda dem i sitt eget uttryck • utveckla sin egen förmåga att kreativt och målmedvetet kring olika teman använda sina färdigheter • fördjupa sin förståelse för måleriets avspeglning av sin tid och sin roll i vårt samhälle. Centralts innehåll: • måleri i olika tekniker, t.ex. akvarell, gouache och akrylfärger • materialkunskap, bildens uppbyggnad och centrala begrepp inom bildskapande • användning av konstnärliga förebilder och etablerade motivkretsar som utgångspunkt för det egna arbetet
--	---

Ämne	Modulkod	Modul	Studiepoäng
MUSIK	MUS1	Intro - ljud och jubel	2 sp
	Målen för studieavsnittet är att den studerande ska • utveckla sin röstanvändning och sin förmåga att musicera • våga använda musik som uttrycksmedel och producera musikaliska idéer • öva sig i att gestalta musikaliska element genom upplevelser och erfarenheter • utforska och fördjupa sitt eget förhållande till musiklyssnande • förstå och kunna tillämpa teknikens möjligheter i musik • förstå innebörden och betydelsen av musik i livet och samhället • agera för att främja uppkomsten av en säker ljudmiljö. Centralt innehåll: • uppgifter och repertoar som utvecklar en mångsidig röstanvändning och färdigheter att sjunga och musicera tillsammans med andra • uppgifter som uppmuntrar till kreativ produktion och konstnärligt uttryck • repertoar för lyssnande och musicerande som inspirerar till reflektion över musikens betydelse • möjligheter att använda musikteknologi på ett mångsidigt sätt • konsertbesök och att bekanta sig med andra konst- och kulturtjänster i den mån det är möjligt		
	MUS4	Demo – kreativt tillsammans	2 sp
	Målen för studieavsnittet är att den studerande ska • utveckla sin kreativa förmåga i en musikalisk eller tvärkonstnärlig process • ta ansvar för gruppens musikaliska verksamhet • fördjupa sin förståelse för olika sätt att påverka genom musik och interaktion • förstå relationen mellan musik och andra konstformer och medier. Centralt innehåll: • planering av hur modulens mål ska uppnås och en studerandeorienterad planering av repertoaren • musikalisk eller tvärkonstnärlig process beroende på gruppens resurser • musikens effektivitet till exempel i interaktion, inom lyrik och andra konstformer, medier eller i samhället		

Målen för studieavsnittet är att den studerande ska

- få grundläggande färdighet i att sjunga i kör
- utveckla sin sångteknik

Centralt innehåll:

- Röst och jag
 - olika moment för att värma upp rösten
 - I vilket läge ligger min röst, från lilla g till två strukna e?
 - utveckla förmågan att sjunga hela och halva tonsteg
 - lägga på en stämma i sången
 - ackordanalys
 - använda rösten i olika genrer
 - mikrofonen och ljudanläggningen
- Rytmik
 - olika pulsslag 2/4, 3/4, 4/4 och 6/8
 - koreografi framarbetas jämsides med repertoaren
 - möjlighet att jobba med inspelat komp samt ändra rytmen till musiken
- Repertoar
 - fokus ligger på popmusik från 60- till 90-tal
 - studerande använder munnen samt kroppen för att skapa olika musikstilar
 - studerande bekantar sig med olika arbetssånger, shanties mm.

TEATER & DRAMA

TEA2

Drama II

2 sp

Målen för studieavsnittet är att den studerande ska

- frigöra och utveckla sin kreativitet och samarbetsförmåga
- utveckla sin förmåga att uttrycka sig såväl fysiskt som verbalt
- lära sig grunderna i att gestalta en roll
- utveckla sin förmåga att analysera, diskutera och uppföra en dramatisk text
- lära sig att ge och ta emot konstruktiv kritik.

Centralt innehåll:

- teaterlekar
- improvisationer
- dramaövningar
- repetitioner och uppförande av ett eller flera delar av ett dramatiskt verk (skådespel, TV-serie, film eller liknande) som uppförs inom gruppen eller inför större publik, enligt lärarens och studerandes val

TEA4

Presentationsteknik

2 sp

Målen för studieavsnittet är att den studerande ska

- ha elementära kunskaper om hur man planerar och förbereder en presentation
- uppnå grundläggande färdigheter att framföra presentationen på ett fungerande sätt för publik.

Centralt innehåll:

- dispositionsmodeller, hjälpmedel och metoder

- frigörande lekar och övningar
- korta presentationsövningar
- övningar i högläsning och i att förmedla språkliga bilder
- att berätta en historia
- argumentation

Ämne	Modulkod	Modul	Studiepoäng
INFOR- MATIONS- TEKNIK	IT1	Grundkurs I i informationsteknik	2 sp
	Studieavsnittets uppgift är att ge grundläggande kompetenser inom IKT som studerande behöver för att kunna jobba effektivt med sina studier. Målen för studieavsnittet är att den studerande ska • behärska datoranvändning, tillämpningsprogram och filhantering i operativsystem och molntjänster • behärska ordbehandlingens principer • ha grundläggande kunskaper i datakommunikation och presentationsteknik. Centralt innehåll: • grunderna i datakunskap, datoranvändning och filhantering med operativsystem och molntjänster. • grundläggande ordbehandling och presentationsprogram • grundläggande hantering av kalkylblad • nätbaserad datakommunikation		
	IT2	Grundkurs II i informationsteknik	2 sp
	<u>Rekommenderade förkunskaper:</u> IT1 Studieavsnittets uppgift är att ge den studerande goda kunskaper i att använda kalkyl- och presentationsprogram vilket den studerande sedan kan omfatta i övriga ämnen och senare inom sitt yrkesliv. Målen för studieavsnittet är att den studerande ska • behärska grunderna i kalkylering och register med Microsoft Excel • avancerad användning av presentationsprogrammet Microsoft PowerPoint • förstå några av grundförutsättningarna för att utforma och planera presentationer • kunna fungera effektivt på mer än en grundläggande kompetensnivå och kunna använda presentationsprogrammet för att framställa avancerade presentationer • kunna inse potentialen hos presentationsverktyget och framställa presentationsmaterial genom att använda avancerade formaterings- och layouttekniker samt multimediaeffekter • kunna skapa avancerade diagram och grafer och kunna förbättra presentationen genom att använda rit- och bildverktyg för att ändra ritade objekt och bilder. Centralt innehåll: • kalkylering och registerhantering med Microsoft Excel • avancerade presentationer med Microsoft PowerPoint		

Har du koll på din dator och hur du arbetar effektivt med program och digitala verktyg?

Externa studieavsnitt

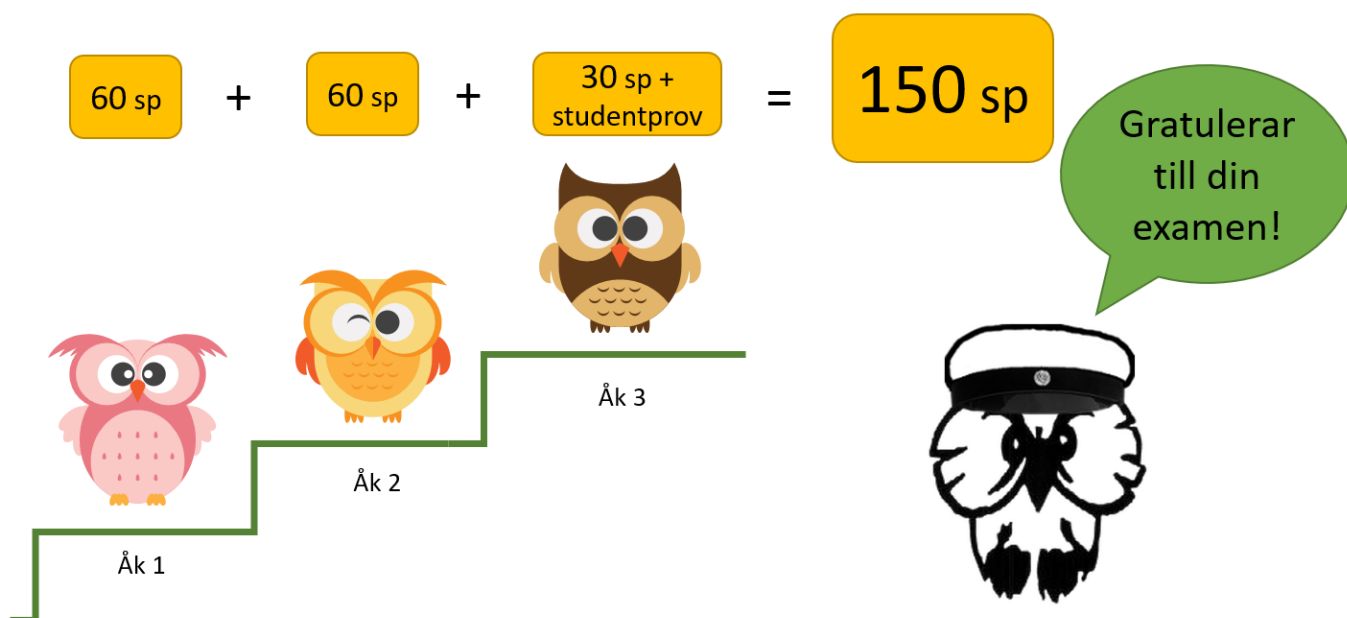
Om du idrottar, musicerar eller på annat sätt engagerar dig i en organiserad aktivitet på fritiden har du möjlighet att ansöka om externa studieavsnitt.

I din studieplan kan du erhålla upp till 20 sp för aktiviteter som arrangeras av externa aktörer. För varje sådan aktivitet måste det finnas en handledare eller lärare. En (1) studiepoäng innebär totalt 15 klocktimmar dokumenterad aktivitet.

- Om du utövar någon idrottslig aktivitet måste din tränare ha genomgått Ålands Idrotts grundläggande ledar- och tränarutbildning eller ha motsvarande utbildning. Dessutom måste du delta i en obligatorisk modul som omfattar teoretisk utbildning i idrott. Modulen är förlagd utanför ordinarie skoltid och anordnas av Ålands Idrott.
- Om du är elev vid Ålands musikinstitut, går kurser vid Medborgarinstitutet i Mariehamn eller någon annan läroinrättning har du möjlighet att ansöka om externa studieavsnitt för dina studier.
- Även föreningsverksamhet eller andra ledarledda aktiviteter, såsom församlingsarbete eller frivillig brandkår, kan ligga till grund för ansökan om externa studieavsnitt.

Detaljerad information om ansökningsgrunderna och -förfarandet ges vid skolstart.

När du lägger ihop alla dina obligatoriska och valfria studieavsnitt för alla årskurser ska ditt studieupplägg på lyceet se ut ungefär så här:

Bilden på baksidan visar hur de obligatoriska modulerna fördelas över tre år, samt hur många valfria studieavsnitt det finns i de olika ämnena. De valfria studieavsnitten kan väljas i antingen år 1, 2 eller 3. Mer info får du när studierna inleds och inför varje nytt läsår.

Studieupplägg årskursvis

Studerande läser minst 150 studiepoäng av såväl obligatoriska som valfria studieavsnitt. Modulerna/studieavsnitten är numrerade och varierar i omfattning mellan 1, 2 eller 3 studiepoäng per modul.

Information om modulernas mål, innehåll och omfattning mm. hittar du i Ålands lyceums läroplan 2021. Använd QR-koden här bredvid så förflyttar du dig enkelt till läroplanen på vår webbplats.

MODULER FÖRSTA ÅRET					MODULER ANDRA ÅRET					MODULER TREDJE ÅRET					ALLA VALFRIA MODULER									
OBLIG.					OBLIG.					OBLIG.														
¹ Svenska o. litteratur	1	2-3	4		5	6-7	8								9	10	11	12	13	14	15			
¹ Svenska som andra språk o. litteratur	1	2-3	4		5	6-7	8								9	10	11	12	13	15				
Engelska	1	2			3	4	5		6						7	8	9	10						
² Finska, A-språk	1	2	3		4	5	6		7						8	9	10							
² Finska, B1-språk	1	2	3		4	5	6		7						9									
² Finska, B3-språk	1	2	3	4	5	6	7	8	7	8					9	10	11							
² Franska, B3-nyb.	1	2	3		4	5	6		7	8					9	10	11							
² Franska, B3-forts.	4	5	6		7	8									9	10	11							
² Spanska, B3-nyb.	1	2	3		4	5	6		7	8					9	10	11							
² Spanska, B3-forts.	4	5	6		7	8									9	10	11							
² Tyska, B3-nyb.	1	2	3		4	5	6	7	8						9	10	11							
² Tyska, B3-forts.	4	5	6	7	8										9	10	11							
³ Matematik, lång	1	2	3	9	4	5	6	8	7						10	11	12	13	14					
³ Matematik, kort	1	2	3		4	5	6-7								8	9	10							
Biologi	1				2-3										4	5	6							
Geografi	1														2	3	4							
Fysik	1-2														3	4	5	6	7	8	9	10		
Kemi	1-2														3	4	5	6	7	8	9			
Filosofi	1				2										3	4								
Psykologi	1														2	3	4	5	6	7	8			
Historia	1	2			3										4	5	6	7	8	9	10	11		
Samhällskunskap	1				2	5			3						4	6								
⁴ Religion	1				2										3	4	5	6						
⁴ Livsåskådning	1				2										3	4	5	6	7					
Hälsokunskap	1														2	3	4							
Idrott	1	2			3	4									5	6	7	8						
Hälsa och idrott															1	2	3	4	5					
Bildkonst					1										2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Musik															1	2	3	4	5	6	7			
Teater & drama															1	2	3	4						
Informationsteknik															1	2	3	4	5	6	7			
Studera starkt	1																							

¹ Studerande väljer antingen svenska och litteratur eller svenska som andraspråk och litteratur

² Studerande måste läsa ett främmande språk förutom engelska.

³ Studerande väljer antingen lång eller kort matematik.

⁴ Studerande väljer antingen religion eller livsåskådning.